

1.458.1

37701

Részletek

egy, a Dunántúlra, majd később Ausztriába deportált munkaszolgálatos naplójából

Kőszeg 1944 XII ?

Édes Kisanyám! Tizenⁿegyedik napja van, hogy eljöttem Pestről. Életem eddig legnehezebb 14 napja. Vajjon mi jöhet még ezután? Ki kell bírni, mert ki akarom bírni és a jó Isten talán segíteni fog, hogy Te hozzád visszakerüljek. Írtam már neked kétszer is. Talán megkaptad, ha Pesten még nem az oroszok az urak. Mi itt semmiről sem tudunk. Sajnos rólad semmit sem tudok, pedig nagyon aggódom miattad. Minden nap imádkozom, hogy semmi bajod se történjen és újra összekerüljünk, hogy néhány boldog évet tölthessünk még együtt. Szívből kérem a jó Istent, hogy előtted térdelhessek és az áldott kis kezedet csókolhassam. Talán megtörténi. Lehet. De itt sokan pusztulnak el. Betegség, nélkülözés, járvány, ez itt mindennapos. Megpróbálok még valamit a helyzetről is. Öt napig utaztunk a wagonban hetvenen. Naponta egyszer 5 percre nyitották ki az ajtót, hogy lemenjünk elvégezni a dolgunkat. Naponta két egykilós kenyér tíz embernek. 5 nap alatt mindent megettünk. 5 napig nem aludtam, mert jóformán még ülni sem lehetett. Hegyeshalomnál az órák egy csendőrhöz vándorolt. A határon túl a németek vesznek át. Mellettünk egy szerelvény áll nőekkel. [?] a járvány miatt négy napig vesztegzár alatt vannak. A kinézésük borzalmas! Minden kocsijukba bekiabálnak, van-e halott? És van! Mi enni kapunk. Kenyér, margarin, sajt. Pillanatok alatt elfogy. A kenyér furcsa szegletes német kenyér. Tovább megyünk. Vissza Magyarországra. 1200 embert levesznek a vonatról, ezek itt maradnak. Mi tovább megyünk. Ez a végzet! Már alig várjuk, hogy kivaggonírozzanak Kőszegen.

XII.

Édes Kisanyám! Nem tudok mindennap írni, mert fáradt vagyok, kimerült és éhes. De ez mind nem baj. Mindent tűrök és mindent elszenvedek abban a tudatban, hogy majd vége lesz és újra nálad leszek békében, boldogan, igazán megbecsülve Téged, mert csak most tudom, hogy ki vagy Te nekem. - De folytatom az eseményeket. Reggel érkezünk Kőszegre. Kivagoírozás, beosztás ötvenes csoportokba. Minden századhoz egy jupo, egy orvos és egy német SA Colonierführer. Négy század áll együtt. A járni nem tudó betegek külön. Nem állók közöttük, a barátaimmal V és W maradok. Talán így jobb. De ugyis úgy lesz minden, ahogy azt a jó Isten akarja.... Közben még gyülekeznek a rét másik felén. Szomorú páriák! Fiatal, öreg vegyesen. Lehetnek úgy 5-600-an. Sorban állnak és elvonulnak a téglagyár felé. Mi is elvonulunk, végig Kőszegen keresztül. Vasárnap van. Az emberek kiállnak az utcára és nézik a szomorú felvonulást. A szemükben nem kárörömet, hanem szánalmat látok. Ha nem félnének a kíséző nyilasoktól, talán még megjegyzést is tennének. De ki tudja?... Borzalmas út nekem. A hátizsák mintha egy mázsa lenne. Már tíz perc után azt hiszem, hogy nem fogom bírni. Ugy érzem, hogy a következő pillanatban összeesek. Pedig még hosszú az út. Több, mint egy óra. A fogamat összeszorítom és megyek. Muszáj bírni! És fogom bírni! Nem magamért-érted! Sörgyár, ide megyünk. Csakhogy letehetem a zsákot. Sorba állunk. Meleg feketét osztanak. Az első meleg ital 5 nap óta. Nagyon izlik. Hirtelen rosszullét fog el. Olyan, ami pár-szor már volt alacsony vérnyomásom miatt. Pár percre fekszem a földön. Már jobban vagyok. Talán a kimerültség okozta, de már el is múlt. Szállás csinálás. Hihetetlen. 300-an egy helységben, 25 cm egy személynek. Egymás fején keresztül kell járni. W és V mellett fekszem. Sikerült a felső sarokba jutnunk, így senki sem járhat rajtunk keresztül.

XII.15

Édes Kisanyám!

Ha behúnyom a szemem, nappal is mindjárt Téged látalak. Mindjárt otthon vagyok. Könny szökik a szemembe. A kezedet csókolgatom. Kisanyám. Én csak most tudom, mit adott a jó Isten nekem, mikor Téged adott. Ha a jó Isten mégegyszer olyan jó lesz, hogy összehoz bennünket, csak Te leszel az egyetlen gondolatom, mindent megteszek érted. Sokszor sírok, amikor ezeket a sorokat írom - de jól esik kisírnom magamat. Az életünk itt egyhangú és nincs. A szó legszorosabb értelmében éhezünk, mert a reggeli feketén kívül, délután a munka után egy levesféle, este pedig 20 dkg kenyér, 2 dkg margarin, esetleg egy picinyke kolbász az alapellátásunk. És ezekért reggel fél ötkor felkelés, órákon keresztül gyaloglás, 7 óra kemény sáncmunka, emellett a legelképzelhetetlenebb szigorúság. De még bírom. Még ma is a 18.-ik napon, hogy eljöttünk Pestről azt mondom, hogy bírni kell és bírni fogom, mert bírni kell, akarom, mert együtt akarok még Veled élni sokáig, boldogan, szerényen, munkával és a jó Isten tiszteletével. 18.-ik napja nem dohányzom már, de megfogadtam, hogy többé nem is fogok, ha hazakerülök péntek este a templomba is elmegyek és imádkozni fogok, szombaton nem fogok dolgozni és nem fogok dolgoztatni, csak a jó Isten adjon alkalmat és erőt arra, hogy be is tartassam.

XII.25

Édes Kisanyám!

Karácsony napja van. Az első karácsony életemben, amit nem töltök otthon, amit nem töltök Veled. Szomorú Karácsony. Már napok óta mindig csak erre gondolok és mindig, mindig csak Tereád.... Sokan mentem már keresztül eddig is, de kérem a jó Istent, hogy az én szenvedéseim váltsák meg a Te szenvedéseidet, életedet. A világ legboldogabb embere lennék, ha hírt kapnék tőled, ha tudnám, hogy biztonságban vagy, hogy nincsen semmi bajod, egészséges vagy. Én majd csak kibírom, mert ki akarom bírni, együtt akarok élni Veled, de ha Te nem volnál, nekem sem kellene az élet.

XII.27.

Édes Kisanyám!

Ma itthon vagyok, mert jelentkeztem a munkaképtelen betegekkel, akiket átvisznek majd a téglagyárba. Hogy jól tettem-e, vagy sem, azt csak a jó Isten tudja. Én csak kérni tudom őt, hogy őrizzen meg és vezéreljen vissza Hozzád. A többiek biztosan Németországba mennek. Lehet, hogy részben gyalog is, ezt én nem merek vállalni, így pedig legalább nem gyalog. De lehet, legalább is remélem, hogy nem oda fognak vinni... De ki tudja ezt? Kérlek bocsáss meg érte, ha helytelenül cselekedtem. Már a főorvosi vizsgálaton is áttestem, aki [elfogadta?] betegségemet. Valószínűleg holnap már át is visznek bennünket. Csak azt sajnálom, hogy most bajtársaimtól, különösen V és K bácsitól is meg kell válnom... Már egy nap híjján egy hónap, hogy bucsú nélkül kellett eljönni Tőled, azóta semmit sem tudok felőled. Vajjon mi lehet veled? Vajjon hol vagy, van-e mit enned, vajjon milyen megpróbáltatásokon mentél keresztül és milyenek várnak még Rád? Bárhogy legyen is Kisanyám, tartsál ki és bízzál a jó Istenben, én is csak őbenne bízom, mindennap buzgón imádkozom hozzá érted, magamért, mindenért, talán meg fog hallgatni minket.

Felixdorf 1945. I. 6.

Édes Kisanyám! Tegnap óta itt vagyok. Felixdorf Bécstől cca 35 km. Kis fürdőhelyféle. 7 napig utaztam. Leírhatatlan út! Hetvenen egy vagonban. Betegek, halottak, örültek között. Igazi [...?] között. Hihetetlen, hogy át tudtam élni. A vonaton naponta hatvan-hetven halott. Ennivaló a legcsekélyebb. Dehát keresztül mentem rajta és még élek. De mindezt talán megérdemeltük... Köszönöm az Istennek,